

Vergaderjaar 1994-1995

23 796

Wijziging van enkele artikelen van de Comptabiliteitswet verband houdende met onder andere de introductie van agentschappen, de integratie van de begrotingsartikelen «personeel» en «materieel» en een nadere aanpassing van de financiële verantwoordingsprocedure (zesde wijziging van de Comptabiliteitswet)

Nr. 7

VERSLAG

Vastgesteld 12 oktober 1994

De algemene Commissie voor de Rijksuitgaven¹, belast met het voorbereidend onderzoek, brengt van haar bevindingen als volgt verslag uit. Onder het voorbehoud dat de regering de daarin gestelde vragen en gemaakte opmerkingen tijdig zal hebben beantwoord, acht de commissie de openbare beraadslaging genoegzaam voorbereid.

1. Algemeen

De leden van de fractie van de PvdA hebben kennis genomen van de zesde wijziging van de Comptabiliteitswet, die de wettelijke neerslag is van een al gevoerde discussie. Of deze leden instemmen met deze wetswijziging, hangt af van het antwoord op de vragen, die zij bij de afzonderlijke onderdelen zullen voorleggen.

De leden van de CDA-fractie stemmen in met de hoofdlijnen van de voorgestelde wetswijzigingen, zoals reeds duidelijk is geworden uit hun inbrengen bij de behandeling van het Heroverwegingsrapport «Verder bouwen aan beheer». Deze leden betreuren het dat de voorgenomen invoeringsdatum van 1 januari 1994 niet is gehaald en willen weten waaraan deze vertraging is te wijten.

De leden van de VVD-fractie herhalen hun eerder kenbaar gemaakte waardering voor de verbetering in het financiële beheer die door de operatie comptabel bestel sinds het midden van de jaren tachtig is verwezenlijkt. Zij verwachten dat de nu voorgestelde zesde wijziging van de Comptabiliteitswet tot verdere verbetering zal leiden. Dat is ook noodzakelijk, zoals blijkt uit het rechtmatigheidsonderzoek 1993 van de Algemene Rekenkamer. Zij denken bij voorbeeld aan de problemen bij de Dienst Uitvoering Ontslaguitkeringsregelingen (DUO) van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Samenstelling:

Leden: Buurmeijer (PvdA), Schutte (GPV), De Korte (VVD), Van Rey (VVD), voorzitter, Terpstra (CDA), Smits (CDA), ondervoorzitter, Reitsma (CDA), Ter Veer (D66), De Jong (CDA), Ybema (D66), Witteveen-Hevinga (PvdA), Hillen (CDA), Van Heemst (PvdA), Leerkes (U55+), Van Wingerden (AOV), Rabbae (GL), Noorman-den Uyl (PvdA), Liemburg (PvdA), H. G. J. Kamp (VVD), Zonneveld (CD), Hoogervorst (VVD), Van der Ploeg (PvdA), Bakker (D66), Van Walsem (D66), Hofstra (VVD).

Plv. leden: Adelmund (PvdA), Van der Vlies (SGP), Van Erp (VVD), Hessing (VVD), Van de Camp (CDA), Van der Linden (CDA), Wolters (CDA), Schimmel (D66), Heerma (CDA), Roethof (D66), Van Zuijlen (PvdA), Boers-Wijenberg (CDA), Duivesteijn (PvdA), Van Dijke (RPF), Hendriks (AOV), Rosenmöller (Groenlinks), Vliegthart (PvdA), Van Zijl (PvdA), Remkes (VVD), Marijnissen (SP), B. M. de Vries (VVD), Van Gelder (PvdA), Giskes (D66), Van Rooy (CDA), Verbugt (VVD).

De leden van de fractie van D66 hebben met belangstelling kennisgenomen van de zesde wijziging van de Comptabiliteitswet. Zij hebben enkele vragen en opmerkingen aan de regering voor te leggen.

De leden van de SGP-fractie hebben van het wetsvoorstel kennis genomen. Over de bepalingen inzake de integratie van de begrotingsartikelen «personeel» en «materieel» en de aanpassing van de financiële verantwoordingsprocedure spreken deze leden zich in positieve zin uit.

2. Agentschappen

Hoewel er argumenten zijn om agentschappen bij wet in te stellen, hebben de leden van de PvdA-fractie geen bezwaar tegen de voorgestelde procedure. De ervaringen van de afgelopen jaren en het streven naar deregulering zijn de belangrijkste beweegredenen daarvoor. Wel willen deze leden wijzen op het risico, dat het instellingsbesluit tot het vormen van een agentschap verwordt tot een formaliteit. Zij dringen er op aan in de procedure expliciet een reële bevoegdheid van de Kamer op te nemen, op grond waarvan zij kan uitspreken geen bezwaar te hebben tegen de vorming van het agentschap in kwestie. Dat is meer dan het doen van een mededeling van de kant van de minister. Graag zouden deze leden van de minister vernemen, hoe hij de verantwoordelijkheid van de Kamer ziet bij het instellen en controleren van agentschappen.

Deze leden willen ook wijzen op de hoge eisen, waaraan het instrumentarium moet voldoen, dat de «produktie» van goederen en diensten, waarover tijdens de begrotingsvoorbereiding concrete afspraken worden gemaakt, moet toetsen. Is de «kwantiteit» meestal nog wel meetbaar, dat geldt veel minder voor de kwaliteit. Ook de Raad van State heeft hier in zijn advies op gewezen. De leden van de PvdA-fractie willen graag nadere informatie over hoe het afleggen van verantwoording door het agentschap zal plaatsvinden en hoe de Kamer in dat verband zijn controlerende taak kan waarmaken. Ook is interessant, hoe de toetsing zich verhoudt tot het instellingsbesluit, dat immers de basis is voor de toetsing. Aan welke concrete eisen moet dat voldoen?

Het toetsen kan ook bemoeilijkt worden door het feit, dat het bij agentschappen mogelijk wordt een begrotingsstelsel in te voeren, dat afwijkt van dat van het rijk. De leden van de fractie van de PvdA willen graag van de minister vernemen hoe de financiële verhouding tussen ministerie en agentschap zal zijn. Misschien dat opgedane ervaringen met al ingestelde agentschappen enig licht hierop kunnen werpen.

Ten slotte zetten de leden van de fractie van de PvdA vraagtekens bij het wijzigen van artikel 29, eerste lid, waarbij de algemene regel dat voor (mede)oprichting van privaatrechtelijke rechtspersonen machtiging bij wet nodig is, uit de wet verdwijnt. Het voorstel om de Kamer veertien dagen te tijd te geven om te reageren op een voornemen tot (mede)oprichting van een privaatrechtelijk rechtspersoon, vinden deze leden onvoldoende. Waarom niet gekozen voor eenzelfde termijn als bij oprichting van een agentschap? Los daarvan zijn deze leden van mening, dat de minister onvoldoende ingaat op de meer principiële bezwaren die zijn ingebracht door de Raad van State. Uit de memorie van toelichting blijkt niet, dat het tot stand brengen van een machtigingwet in de praktijk vaak te veel tijd vergt. Deze leden willen graag een nadere onderbouwing van dit standpunt van de minister.

Bij de instelling van een agentschap bestaat de mogelijkheid te kiezen voor een kas-verplichtingenstelsel of voor een stelsel van baten en lasten. De leden van de CDA-fractie hechten er aan dat de produktie van agentschappen kwantitatief meetbaar moet zijn en dat een juiste berekening van de kostprijs per eenheid produkt mogelijk is. Graag zien deze leden een nadere uiteenzetting tegemoet over de mogelijkheden van

een adequate kostprijsberekening bij handhaving van het kas-verplichtingenstelsel. Overigens vragen deze leden wat de meerwaarde is van een agentschap met handhaving van het kas-verplichtingenstelsel ten opzichte van andere dienstonderdelen.

De leden van de CDA-fractie hebben kennis genomen van de conclusie van het rapport «Kerngegevens openbaar bestuur 1994» van het Instituut voor Onderzoek van Overheidsuitgaven en het Sociaal en Cultureel Planbureau, dat decentralisatie en verzelfstandiging van rijksdiensten leidt tot een slechtere financiële controle. Kan de minister mededelen hoe hij deze verslechtering denkt te voorkomen? Welke aanvullende financiële informatie moet daartoe standaard beschikbaar zijn en wil hij aanvullende bepalingen in de Comptabiliteitswet opnemen om in deze informatie te voorzien? Tevens blijkt uit genoemd rapport dat de uitvoeringskosten zeer sterk zijn toegenomen. Hoe denkt de minister te voorkomen dat ook bij nieuw in te stellen agentschappen dergelijke stijgingen zich zullen voordoen en welke aanvullende gegevens zijn hiertoe in de begroting/rekening op te nemen, opdat de Kamer hier de vinger aan de pols kan houden?

Graag ontvangen de leden van de CDA-fractie een nadere uiteenzetting over de aansluiting van de financiële verantwoording van agentschappen op de rijksbegroting/-rekening. In het bijzonder is daarbij van belang de invloed van agentschappen op het financieringstekort. Daarbij gaat het zowel om de eindejaarsproblematiek, de reserveringsmogelijkheid, als om het saldo van de balans in geval van toepassing van een stelsel van lasten en baten.

De leden van de CDA-fractie hebben enige moeite met de reactie van de minister op de opmerkingen van de Raad van State ten aanzien van de instellingsprocedure van een privaatrechtelijke rechtspersoon. Zou het niet de voorkeur verdienen hier dezelfde procedure te kiezen als bij de instelling van een agentschap?

De leden van de CDA-fractie hebben in de wet een horizonbepaling gemist. In elk geval lijkt het deze leden aanbevelenswaardig er in te voorzien dat elke vijf jaar door een onafhankelijke instelling, waaronder ook de Algemene Rekenkamer is te begrijpen, een evaluatierapport wordt opgesteld. Uit dit rapport moet blijken of het agentschap aan de oorspronkelijke doelstelling heeft beantwoord en of continuering in de huidige vorm wenselijk en noodzakelijk is.

Met betrekking tot het *privatiseren van onderdelen van ministeries* zijn de leden van de VVD-fractie het met de Algemene Rekenkamer eens dat grote terughoudendheid geboden is indien het gaat om monopolies c.q. de uitvoering van wettelijke taken.

De leden van de VVD-fractie constateren met instemming dat veel ministeries werken aan een meer resultaatgericht besturingsmodel. Wel vragen zij welke ministeries daar niet aan werken. Zij constateren verder dat de ministeries vorm geven aan een meer resultaatgericht besturingsmodel door zelfbeheer en contractmanagement binnen de bestaande organisaties, door het creëren van een afzonderlijk begrotingshoofdstuk (VROM/RGD) en door agentschappen. Deze leden vragen of in vergelijkbare gevallen door ministeries verschillende keuzes worden gemaakt. Komt dat het inzicht in en de – ook politieke – beheersbaarheid van de rijksoverheid als geheel ten goede? Het lijkt hun noodzakelijk een overzicht te maken van de verschillende resultaatgerichte besturingsmodellen en een verklaring van de keuzes die bij de ministeries voor deze modellen zijn gemaakt. Het is van belang dat daarin zoveel mogelijk één lijn wordt getrokken, met natuurlijk ruimte voor ontwikkeling en experimenten.

Voor de Rijksgebouwendienst is gekozen voor een afzonderlijk begrotingshoofdstuk in plaats van een agentschap. Deze constructie krijgt in het voorstel geen aandacht. Wat zijn de voor- en nadelen? Op basis van

welke criteria wordt de keuze gemaakt voor begrotingshoofdstuk of agentschap?

Overigens zijn de leden van de VVD-fractie van mening dat van ieder onderdeel van de rijksoverheid de prestaties (produkten, inclusief diensten) beoordeeld moeten kunnen worden: wordt tegen de laagst mogelijke kosten gedaan wat gedaan moet worden? Het is van belang voor ieder onderdeel de produkten te omschrijven en beoordeelbaar te maken voor wat betreft kwaliteit, kwantiteit en prijs. Dat maakt het mogelijk af te rekenen op prestaties. Daarbij kan voor verschillende uitvoeringsvormen worden gekozen (contractmanagement, interne- en externe verzelfstandiging).

Deze leden achten het gewenst op dit punt bepalingen in de Comptabiliteitswet op te nemen. Zij nodigen de minister uit dit met betrekking tot de agentschappen nu al te doen in de zesde wijziging. Deze agentschappen worden immers juist in het leven geroepen om doelmatiger opereren mogelijk te maken. Achteraf moet gecontroleerd kunnen worden of dat in voldoende mate is gelukt.

Deze leden zijn het niet eens met de stelling dat het management agentschappen moet sturen op een resultaat in de vorm van een saldo van baten en lasten. Het gaat er om de gewenste produkten te leveren van de gewenste kwaliteit en in de gewenste aantallen tegen de laagst mogelijke kosten per produkt. Een saldo-resultaat van nul is dan prima, evenals natuurlijk een positief saldo voor zover noodzakelijk voor de financiering van toekomstige investeringen. Om de kosten per produkt te kunnen beoordelen, is het van belang die te kunnen vergelijken met kengetallen, met de kosten in voorgaande jaren, met de kosten in andere landen en – zo mogelijk – met de kosten in geval van uitbesteding. Op welke wijze wil de minister dit vergelijkingsmateriaal presenteren?

De leden van de VVD-fractie zijn van mening dat met ieder onderdeel van ieder ministerie – en dus niet alleen met agentschappen – vooraf afspraken gemaakt moeten worden over de te leveren prestaties zowel wat betreft aantal, kwaliteit als prijs. Tevens moet vooraf duidelijk zijn op welke wijze het nakomen van deze afspraken gecontroleerd kan worden en wie voor dat nakomen verantwoordelijk is.

De vraag dringt zich op of het introduceren van agentschappen er niet toe zal leiden dat de gewenste ontwikkeling van territoriale decentralisatie zal worden doorkruist. Worden nu niet uitvoerende taken onder het rijk gehouden, terwijl het wenselijk is die taken te laten verrichten door provincies?

Verondersteld mag toch worden dat het kabinet niet van mening is dat de optelsom van kerndepartementen en agentschappen gelijk is aan de bestaande ministeries?

Wat is de relatie tussen het instellen van agentschappen en het streven naar kerndepartementen? Blijft daarbij voldoende in beeld de relatie tussen territoriale decentralisatie en kerndepartementen? De leden van de VVD-fractie zijn van mening dat agentschappen niet in de plaats kunnen treden van territoriale decentralisatie.

Bestaat de mogelijkheid agentschap te worden alleen vanaf het niveau van de beleidsdirecties of kunnen ook kleinere onderdelen van een ministerie deze status krijgen?

Waarom wordt aan agentschappen zowel de mogelijkheid van het verplichtingen-kasstelsel als van het baten-lastenstelsel gegeven? Het lijkt voor de hand te liggen het baten-lastenstelsel voor te schrijven.

De leden van de VVD-fractie vragen voorts hoe de aansluiting gerealiseerd wordt tussen agentschappen met een baten-lastenstelsel en het overigens door het rijk gebruikte verplichtingen-kasstelsel. Zij denken daarbij vooral aan de lasten van door de agentschappen geactiveerde kapitaalsuitgaven. Hoe wordt op dit specifieke punt de financiële verhouding met het moederdepartement en het Ministerie van Financiën? Welke geldstromen zijn het gevolg? Wat is het verschil met de huidige

situatie? Welke invloed heeft dit op de berekening van het relevante financieringstekort? Hoe zijn de eerste ervaringen met de al ingestelde agentschappen? Komen de agentschappen, die gaan werken met het baten-lastenstelsel met een integrale balans van vermogensbestanddelen?

Voor verzelfstandiging van onderdelen van ministeries bestaan na de voorgestelde wetswijziging de mogelijkheden interne verzelfstandiging (agentschappen) en externe verzelfstandiging (privatisering, zelfstandige bestuursorganen). Is ook de minister van mening dat de mogelijkheid van een geprivatiseerd bedrijf met de aandelen in het bezit van de overheid zinvol kan zijn als een tijdelijke overgangsvorm in een privatiseringsproces?

Artikel 71, vijfde lid regelt dat begrotingswijzigingen bij agentschappen pas bij slotwet aan de Staten-Generaal behoeven te worden voorgelegd. Wordt daarmee de leiding van agentschappen de mogelijkheid gegeven de volksvertegenwoordiging voor voldongen feiten te stellen? Hoe verhoudt zich dat met het budgetrecht?

In het geval van het instellen van een agentschap achten de leden van de VVD-fractie een mededeling aan de Kamer met de mogelijkheid te reageren – in dit geval binnen dertig dagen – een magere regeling. Is overwogen deze regeling aan te vullen met verplicht overleg met de betrokken Kamercommissie?

Ministers hebben in een aantal gevallen gekozen voor de zogenoemde stromanconstructie bij het oprichten van rechtspersonen. De leden van de VVD-fractie verzoeken de minister een overzicht te geven van de gevallen waarop wordt gedoeld. Zij willen dat daarbij tevens wordt medegedeeld of en zo ja hoe een en ander achteraf is rechtgezet en of zich bij deze constructies problemen hebben voorgedaan, bij voorbeeld in de vorm van belangenverstrengeling. Ook vragen zij of ooit de instemming van de Kamer is verkregen voor het gebruik van de stroman-constructie.

Het verschil tussen een machtiging bij wet en een melding aan de Kamer met de mogelijkheid binnen veertien dagen te reageren, achten zij fors. Is gedacht aan de mogelijkheid de melding aan te vullen met het voorschrijven van overleg met de betrokken Kamercommissie? Wat is er tegen een termijn van dertig dagen, gelijk aan de termijn voorgesteld voor de instelling van een agentschap? Is overigens bij de nu voorgestelde voorhangprocedure sprake van strijdigheid met de aanwijzingen voor de wetgeving op het punt van de gecontroleerde delegatie?

Er wordt een zekere afstand tot het moederdepartement gecreëerd ten aanzien van het beheer, zo merken de leden van de fractie van D66 op. Het Instituut voor Onderzoek van Overheidsuitgaven en het Sociaal en Cultureel Planbureau melden zelfs in het rapport «kerngegevens openbaar bestuur» dat een en ander geldstromen zou vertroebelen. Kan een minister nog wel adequaat verantwoordelijk worden gehouden voor een agentschap? Kan op grond van de ervaring met de reeds opgerichte agentschappen worden gesteld dat deze wijze van organiseren onder omstandigheden beter (goedkoper, klantgericht) is? Concreter: zijn bij de projecten in Midden- en Oost-Europa van SENTER de beheerskosten lager dan bij het voormalige Programma Samenwerking Oost-Europa, waar deze kosten zeer hoog waren?

De leden van de SGP-fractie geven te kennen moeite te hebben met het voorstel om bij oprichting of mede-oprichting van een privaatrechtelijke rechtspersoon door de Staat de verplichting tot wettelijke machtiging te laten vervallen. Immers, door de nieuwe constructie wordt een situatie gecreëerd, waarin een machtiging bij wet nog slechts op verzoek van de Staten-Generaal kan worden verleend. Deze leden leiden uit de redenering van de regering, te weten dat het vereiste van een machtiging bij wet slechts bij beleidsmatig niet-gevoelige en doorgaans kleinere uitvoerende

onderdelen van de overheidsorganisatie als een te zware en tijdrovende procedure wordt ervaren, af, dat dit voor overige gevallen blijkbaar niet het geval is. Wel vervalt ook voor deze gevallen het vereiste van machtiging bij wet. Waarom is voor deze overige gevallen geen uitzondering gemaakt in die zin, dat hiervoor in ieder geval een machtiging bij wet vereist blijft, zo vragen deze leden.

De leden van de GPV-fractie kunnen zich op hoofdlijnen vinden in het voorgestelde wetsvoorstel, met name dat gekozen is voor een meer resultaatsgericht besturingsmodel. Zij kunnen zich echter niet verenigen met het voorstel inzake Hoofdstuk II, artikel 29, over het doen oprichten van privaatrechtelijke rechtspersonen. Ten principale merken de leden van de GPV-fractie op dat de keuze voor een bepaalde vorm van verzelfstandiging belangrijke gevolgen heeft voor de aard en omvang van de ministeriële verantwoordelijkheid en de positie van de Staten-Generaal. Daarbij dient het zo te zijn dat de Staten-Generaal mede moeten kunnen oordelen over de gekozen vorm van verzelfstandiging. Voor interne verzelfstandiging, zoals bij agentschappen, is de minister primair verantwoordelijk. Het sturen van tijdige informatie aan de Staten-Generaal is volgens deze leden dan voldoende.

Voor elke externe verzelfstandiging is echter een machtiging van de wetgever nodig. Dat geldt ook bij deelneming aan privaatrechtelijke rechtspersonen. Een extra argument hiervoor is nog de verwevenheid van publieke en private belangen, waar bovendien aanzienlijke financiële risico's mee gemoeid kunnen zijn.

Met betrekking tot het onderhavige wetsvoorstel constateren de leden van de GPV-fractie echter dat er van wordt afgezien dat voor (mede)oprichting van privaatrechtelijke rechtspersonen machtiging bij wet nodig is. Daarvoor in de plaats komt een voorhangprocedure, waarbij de Kamers veertien dagen de gelegenheid krijgen te reageren op het voornemen tot het (doen) oprichten van een privaatrechtelijke rechtspersoon. In de eerste plaats wijzen de leden van de GPV-fractie er op dat het vereiste van een wettelijke machtiging tot nu toe is gehandhaafd vanuit het argument dat de Staten-Generaal vooraf een oordeel konden geven over de voorgenomen privatisering en dat dit met name staatsrechtelijk gewenst werd geacht in die gevallen, waar het activiteiten betreft waarop het rijk uit een oogpunt van algemeen belang invloed uitoefent. De Staten-Generaal kunnen dan vooraf beoordelen of haar politieke functie al dan niet wordt aangetast (kamerstukken II, 1984/85, 19 062, nr. 3, blz. 10). Waarom zou dit argument niet meer gelden? Volgens de regering zou de wettelijke procedure nu een ongewenste vertraging in het verzelfstandigingsproces kunnen betekenen. Dit zou er toe leiden dat ministers in dergelijke gevallen soms kiezen voor een oplossing waarbij de oprichting van een rechtspersoon niet plaatsvindt door de staat, maar door derden, bij voorbeeld door ambtenaren als privé-persoon (stroman-constructie). De leden van de GPV-fractie kunnen er mee instemmen dat de stroman-constructie onder de wet wordt gebracht, maar vragen of dit niet een reden te meer is om de machtiging bij wet te handhaven. Hiervoor verwijzen zij nadrukkelijk naar de argumentatie van de Raad van State terzake. Tevens vragen deze leden of het onderhavige voorstel niet in strijd is met de Aanwijzingen voor de regelgeving op dit punt. In Aanwijzing 36 wordt immers opgemerkt dat «gecontroleerde delegatie slechts wordt toegepast ingeval een materie regeling bij wet rechtvaardigt maar zich daarvoor toch niet goed leent vanwege haar technische karakter, de noodzaak van snelle wijzigingen of de grote omvang van de te stellen regels». Kan de regering met concrete voorbeelden weergeven dat het tot stand brengen van een machtigingswet in de praktijk vaak een onnodig logge procedure is?

3. Samenvoeging personeel en materieel

De leden van de VVD-fractie merken op dat er goede argumenten zijn voor het laten vallen van het onderscheid tussen materieel en personeel bij apparaatskosten.

Argument tegen is dat het creëren van de mogelijkheid extra personeel aan te stellen met als dekking de ramingen voor materiële uitgaven, ten koste gaat van de toekomstige mogelijkheden het budget flexibel te benutten. Bovendien ontstaat het gevaar dat voor de materiële uitgaven weer een «oplossing» wordt gezocht in de budgetten voor programma-uitgaven.

Ziet de minister mogelijkheden dit te voorkomen?

Hoe denkt de minister oneigenlijk gebruik, gericht op handhaving/versterking van de eigen organisaties, te voorkomen?

De leden van de VVD-fractie waarderen het voorstel om de apparaatskosten per hoofdbeleidsveld te laten aangeven.

Bij de «samenvoeging personeel en materieel» wordt de spanning tussen het parlementair budgetrecht en de wens tot efficiency door ministeriële autonomie wellicht te ver in de richting van de autonomie getrokken, zo menen de leden van de fractie van D66. Zou het instellen van marges bij de posten materieel en personeel niet een dergelijke toename van de efficiency bevorderen zonder het budgetrecht aan te tasten?

Met betrekking tot de integratie van de artikelen «personeel» en «materieel» merken de leden van de SGP-fractie op dat meer dan eens de budgetten voor de betreffende artikelen worden verruimd en dat deze verruiming tijdens de begrotingsuitvoering wordt gefinancierd door onderuitputting op programma-uitgaven. In dit verband vernemen deze leden graag van de regering in hoeverre een samenvoeging van deze artikelen kan leiden tot een betere beheersing van de voor een bepaald begrotingsjaar beschikbare budgetten.

4. Aanpassing financiële verantwoordingsprocedure

Met betrekking tot de aanpassing van de financiële verantwoordingsprocedure zijn de leden van de fractie van de PvdA bevreesd, dat stroomlijning van procedures in dit geval zal leiden tot nog meer papier voor parlementsleden. Graag zouden zij van de minister vernemen, hoe hij een overlap aan informatie in die richting wil voorkomen.

De leden van de fractie van het CDA constateren dat bij de financiële verantwoording onderscheid wordt gemaakt tussen de departementale rekeningen en de rijksrekening. De vraag is of bij deze gescheiden financiële verantwoording, waar op zichzelf veel voor is te zeggen, kan worden voorkomen dat veel dubbele informatie wordt gegeven.

De leden van de VVD-fractie zijn van mening dat het een verbetering is dat de geïntegreerde slotwet/rekening vervalt. Met betrekking tot de slotwet merken zij op dat duidelijk moet zijn dat die geen inhoudelijke wijzigingen meer mag bevatten. Deze leden verzoeken de minister te voorkomen dat met de gelijktijdig te verzenden slotwet en rekening informatie dubbel naar de Kamer gaat.

De leden van de VVD-fractie achten een jaarlijkse verantwoording door de Minister van Financiën over het in het afgelopen jaar gevoerde financiële beheer en over de resultaten van de accountantscontrole van belang. Zij achten de stelling dat dat plaats kan vinden in de vorm van een brief of een nota aan de Staten-Generaal op het moment dat daaraan

behoefte bestaat te vrijblijvend. Vooralnog zijn zij van mening dat het gewenst is dit punt in de Comptabiliteitswet te regelen.

De leden van de fractie van D66 constateren dat in de aanpassing van de financiële verantwoordingsprocedure wordt voorgesteld de aangegane verplichtingen niet meer op te nemen in de perioderekeningen. Het argument in de memorie van toelichting dat het bij verplichtingen om ongelijksoortige bedragen gaat, lijkt nauwelijks valide omdat de uitgaven ook niet eensoortig zijn.

5. Overig

Eerder dit jaar heeft de Minister van Financiën meegedeeld geen afzonderlijke Leningwet meer op te stellen, maar te volstaan met de machtiging die het gevolg is van de autorisatie van de desbetreffende bedragen in de begrotingswet Nationale Schuld. Is op dit punt geen aanpassing van de Comptabiliteitswet nodig, zo vragen de leden van de fractie van de VVD.

6. Artikelen

A. Hoofdstuk I, zevende lid

De leden van de VVD-fractie vragen of in artikel 10, tweede lid een verduidelijking mogelijk is door onder b de tussenvoeging «tenzij boekhoudkundig van aard of voortvloeiend uit controlebevindingen» te schrappen en aan c een tekst toe te voegen, die uitdrukt dat slotwijzigingen, voorzover het gaat om overschrijdingen van toegestane bedragen voor verplichtingen of uitgaven, uitsluitend boekhoudkundig van aard mogen zijn dan wel voortvloeien uit controlebevindingen.

B. Hoofdstuk II, artikelen 17 en 19

De leden van de SGP-fractie vragen of in de nieuwe formulering van artikel 17, vierde lid, voldoende tot uitdrukking wordt gebracht dat het in casu een functiegebonden aanwijzing betreft. Naar de mening van deze leden bestaat er geen verschil tussen de formuleringen «wijzen aan wie» en «wijzen de personen aan die», althans onvoldoende onderscheid om hiermee het onderscheid tussen een functiegebonden en persoonsgebonden aanwijzing tot uitdrukking te brengen. De leden van de SGP-fractie stellen dan ook voor om de formuleringen gelijkkluidend te doen blijven of expliciet in de wettekst tot uitdrukking te laten komen dat het een functie- dan wel persoonsgebonden aanwijzing betreft. Zij vragen hierover een reactie van de regering.

C. Hoofdstuk IV, artikel 51

In artikel 51 wordt met betrekking tot de Algemene Rekenkamer het woord «beoordeelt» vervangen door «onderzoekt». Het verschil tussen beide woorden is dat «beoordeelt» in tegenstelling tot «onderzoekt» noopt om een conclusie te trekken. Waarom deze vervanging, zo vragen de leden van de VVD-fractie.

D. Hoofdstuk V, artikel 67

Artikel 67, derde lid, schrijft de Algemene Rekenkamer voor een verklaring van goedkeuring op te stellen. Bestaat ook feitelijk de mogelijkheid dat de Algemene Rekenkamer geen verklaring van goedkeuring afgeeft, zo vragen de leden van de VVD-fractie. Is het logisch dat in beginsel wordt uitgegaan van een goedkeurende verklaring?

6. Aanwijzingen voor de regelgeving

De aanduiding van het voorstel begint met «Wijziging van enkele artikelen ...». De leden van de VVD-fractie zijn van mening dat, als het gaat om 25 artikelen, het gebruik van het woord «enkele» niet meer op zijn plaats is. Hoe valt overigens het opschrift in overeenstemming te brengen met Aanwijzing 107, tweede lid van de Aanwijzingen voor de regelgeving?

De voorzitter van de commissie,
Van Rey

De waarnemend griffier van de commissie,
Van der Windt